

POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
22.12.2021
Päätösnumero
21/0416/2
Diaarinumero
00394/20/2209
00450/20/2209

Asia Kunnallisasiaa koskeva valitus

Valittajat Kalervo Björkbacka, Osmo Kurola ja Raimo Laitinen, Rovaniemi
Riitta Erola, Rovaniemi

Päätös, josta valitetaan

Viranomaisen ja päätöksen päivämäärä
Rovaniemen kaupunginhallitus 10.2.2020 § 52

Kaupunginhallitus on 16.12.2019 § 503 päättänyt perustaa sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimialan toimialajohtajan viran 1.1.2020 alkaen. Viran tehtäväkohtainen palkka on 8 400 euroa kuukaudessa ja kelpoisuusehtona ylempi soveltuva korkeakoulututkinto, sosiaali- ja terveysalan sekä sivistysalan tuntemus, johtamiskoulutus, käytännössä osoitettu johtamistaito ja -kokemus sekä suomen kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito.

Kaupunginhallitus on valituksenalaisella päätöksellään päättänyt hyväksyä Jorma Kuistion ja Miikka Keräsen edellä mainitusta päätöksestä tekemän oikaisuvaatimuksen ja muuttaa 16.12.2019 tekemäänsä päätöstä kelpoisuusehtojen osalta siten, että sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimialan toimialajohtajan viran kelpoisuusehdoiksi päätetään ylempi korkeakoulututkinto, käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus sekä suomen kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito. Päätös on päätetty panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Björkbacka asiakumppaneineen on vaatinut kaupunginhallituksen päätöksen kumoamista.

Oikaisuvaatimuksen hyväksymisen kautta ei ole mahdollisuutta muuttaa joulukuussa 2019 hyväksytyjä viran kelpoisuusehtoja. Osaan kaupunginhallituksen

jäseniä on ennen 10.2.2020 pidettyä kokousta kohdistettu painostusta ja uhkailua eri tahojen suunnalta, minkä johdosta on syytä epäillä, että kokouksessa tyhjää äänestäneet eivät ole saaneet/voineet päättää asiaa näkemystensä mukaisesti. Sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimialan toimialajohtajan virka ei ole yleis- ja strategisen johtamisen tehtävä. Toinen oikaisuvaatimuksen tekijöistä Jorma Kuistio on ollut esteellinen asiassa, sillä hänellä on rehtoritehtävänsä jatkumisen kautta intressejä hyötyä Antti Lassilan valinnassa kysymyksessä olevaan toimialajohtajan tehtävään.

Erola on vaatinut kaupunginhallituksen päätöksen kumoamista ja Rovaniemen kaupungin velvoittamista korvaamaan hänen oikeudenkäyntikulujensa asiassa viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua hallinto-oikeuden ratkaisun antamisesta lukien.

Kaupunginhallitus ei ole ylittänyt toimivaltaansa päättäessään 16.12.2019 toimialajohtajan kelpoisuusvaatimuksista. Hyväksytyt viran kelpoisuusehdot eivät ole olleet kohtuuttomia suhteessa perustetun uuden viran vaatimuksiin.

Asian käsittely ja selvittäminen

Kaupunginhallitus on antanut valitusten johdosta lausunnot ja esittänyt valitusten hylkäämistä. Kaupunginhallitus on lisäksi vaatinut, että valittajat veloitetaan korvaamaan kaupungin asianosais- ja oikeudenkäyntikulut viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua hallinto-oikeuden ratkaisun antamisesta lukien.

Valittajat ovat antaneet vastaselitykset.

Osmo Kurola on hallinto-oikeuteen 26.8.2020 saapuneessa kirjelmässä ilmoittanut omalta osaltaan peruuttavansa valituksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Lausuminen Osmo Kurolan valituksen osalta raukeaa, koska hän on peruuttanut valituksensa.

Muutoin hallinto-oikeus on tutkinut asian ja hylkää valitukset sekä kaupunginhallituksen että Erolan oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevat vaatimukset.

Perustelut

Oikaisuvaatimuksen tekijän esteellisyyttä koskeva valitusperuste

Björkbacka ja Laitinen ovat valituksessaan katsoneet, että Jorma Kuistio on ollut esteellinen tekemään asiassa oikaisuvaatimuksen.

Kuntalain 97 §:ssä ja hallintolain 27 ja 28 §:ssä säädetään kunnan luottamus henkilöiden, viranhaltijoiden sekä työntekijöiden esteellisyydestä asian käsittelyssä. Esteellisyyssäännöksiä ei sovelleta oikaisuvaatimuksen tekijään. Valituksenalainen päätös ei siten ole tällä perusteella syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Oikaisuvaatimuksen hyväksyminen

Sovellettavat säännökset

Kuntalain 134 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallituksen, lautakunnan ja valiokunnan, niiden jaoston sekä niiden alaisen viranomaisen päätökseen tyytymättömän saa hakea siihen oikaisua.

Kuntalain 137 §:n 1 momentin mukaan oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*) sekä kunnan jäsen.

Asiassa saatu selvitys

Kaupunginhallitus on 16.12.2019 § 503 päättänyt perustaa sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimialan toimialajohtajan viran. Asiaa koskevan kaupunginjohtajan pohjaesityksen mukaan viran kelpoisuusehdot ovat ylempi korkeakoulututkinto, käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus sekä suomen kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito. Kaupunginhallitus on kuitenkin äänestyksen jälkeen päättänyt hyväksyä kaupunginhallituksen jäsen Maarit Simoskan esityksen, jonka mukaan viran kelpoisuusehdot ovat ylempi soveltuva korkeakoulututkinto, sosiaali- ja terveystieteiden alan tuntemus, johtamiskoulutus, käytännössä osoitettu johtamistaito ja -kokemus sekä suomen kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito.

Kaupunginhallitus on valituksenalaisella päätöksellään päättänyt hyväksyä kaupunginhallituksen edellä mainitusta päätöksestä tehdyn oikaisuvaatimuksen ja muuttaa 16.12.2019 § 503 tekemänsä päätöstä kelpoisuusehtojen osalta siten, että sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimialan toimialajohtajan viran kelpoisuusehdot ovat ylempi korkeakoulututkinto, käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus sekä suomen kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito. Valituksenalaisen päätöksen perustelujen mukaan kaupunginhallituksen 16.12.2019 § 503 tekemä päätös on ollut lainvastainen. Perusteluissa on muun ohella tuotu esille, että kaupungissa on siirrytty toimialaperusteiseen organisaatiorakenteeseen hallinnon uudistuksessa 2015. Kaupunginhallitus on 27.10.2014 päättänyt toimialajohtajien virkojen kelpoisuusehdoiksi tehtävään soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon, kunta-alan tuntemuksen sekä hyvän johtamistaidon. Kaupunginhallituksessa on edelleen päätetty 11.11.2014 toimialajohtoa alemman johtotason eli sivistys- ja perusturvapalveluiden palvelupäällikköiden virkojen kelpoisuusehdoiksi soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon, kunta-alan ja palvelualueen tuntemuksen sekä hyvän johtamistaidon. Perustelujen mukaan mainitut päätökset osoittavat, että toimialajohtajien virkaa perustettaessa virkaan kuuluvia tehtäviä on pidetty luonteeltaan yleisjohtajatehtävänä. Palvelualueen tuntemus on lisävaatimuksena liitetty alemman johtotason kelpoisuusehtoihin. Kaupunginhallituksen hallinto-oikeudelle valituksen johdosta antamasta lausunnosta ilmenee, että sivistys- ja hyvinvointialan toimialan toimialajohtajan alaisuudessa työskentelee noin 2 700 työntekijää ja viranhaltijaa ja että toimialan budjetti on noin 340 miljoonaa euroa.

Valituksenalaisen päätöksen perustelujen mukaan oikaisuvaatimuksen hyväksyminen on ollut myös perusteltua, koska kaupungilla on ollut kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 37 §:n mukainen velvoite sijoittaa perustettuun sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimialan toimialajohtajan virkaan

aiemmin sivistyspalvelujen toimialajohtajan virassa toiminut Antti Lassila. Ei ole ollut tarkoituksenmukaista asettaa virkaan kelpoisuusehtoa, joka voi aiheuttaa ristiriidan uudelleensijoittamisvelvoitteen näkökulmasta. Vastaavasti on perusteltua, että toimialajohtajien virkojen kelpoisuusehdot olisivat yhteneväiset, koska virat ovat samalla organisaatiotasolla.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätökset

Kaupunginhallitus on valituksenalaisella päätöksellään äänestyksen jälkeen päättänyt hyväksyä oikaisuvaatimuksen. Suoritettua äänestyksessä kaupunginjohtajan esitystä on kannattanut viisi jäsentä, oikaisuvaatimuksen hylkäämisesitystä kaksi jäsentä ja neljä jäsentä on äänestänyt tyhjä. Kun kunnanhallitus on ottanut asian ratkaistavakseen ja siten hyväksynyt valmistelun, päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä sillä Björkbackan ja Laitisen valituksessa esitetyllä perusteella, että kaupunginhallituksen jäseniä olisi mahdollisesti painostettu tai jopa uhkailtu ennen äänestystä.

Hallinto-oikeus toteaa, että toisin kuin kunnallisvalituksen oikaisuvaatimuksen voi päätökseen tyytymätön tehdä sekä tarkoituksenmukaisuus- että laillisuusperusteella. Toimialajohtajan viran perustaminen ja viran kelpoisuusehdoista päättäminen kuuluvat kaupunginhallituksen toimivaltaan. Virkasuhteeseen ottamisen yleisistä perusteista säädetään perustuslain 125 §:ssä. Erityiset kelpoisuusvaatimukset voivat olla erikseen säädettyjä tai kunnan päättämiä. Kysymyksessä olevan sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimialan toimialajohtajan viran kelpoisuusvaatimuksista ei ole erikseen säädetty, joten niistä päättäminen on ollut kaupunginhallituksen harkinnassa. Kaupunginhallitus on voinut hyväksyä kysymyksessä olevan oikaisuvaatimuksen ja muuttaa 16.12.2019 perustetun toimialajohtajan viran kelpoisuusehtoja. Kaupunginhallitus ei ole käyttänyt väärin harkintavaltaansa.

Kaupunginhallituksen päätös ei ole valituksissa esitetyillä perusteilla syntynyt virheellisessä järjestyksessä tai muutoinkaan lainvastainen eikä sitä ole syytä kumota.

Oikeudenkäyntikulujen korvaaminen

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Saman pykälän 3 momentin mukaan yksityinen asianosainen voidaan 1 ja 2 momentista poiketen velvoittaa korvaamaan viranomaisen oikeudenkäyntikuluja vain, jos yksityinen asianosainen on esittänyt ilmeisen perusteettoman vaatimuksen.

Erolan valituksen tultua hylätyksi ei ole pidettävä kohtuuttomana, että hän joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Valittajien esittämiä vaatimuksia ei ole pidettävä edellä mainitun lain 95 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla ilmeisen perusteettomina, joten myöskään heitä ei tule velvoittaa korvaamaan kaupungin oikeudenkäyntikuluja.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei siltä osin, kuin lausuminen Osmo Kurolan valituksen osalta on rauennut, saa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 106 §:n säännös huomioon ottaen hakea muutosta valittamalla.

Muilta osin tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (Kunnallisvalitus).

Esittelevä jäsen

Anne Niemi

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Riitta Arjas, Anne Niemi ja Hannu Markkula.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös

Kalervo Björkbacka, kirjeitse

Hallintolain 56 §:n 2 momentin ja 68 §:n 1 momentin mukaan valituskirjelmän ensimmäisen allekirjoittajan Kalervo Björkbackan on tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava siitä valituskirjelmän muille allekirjoittajille. Jos hän tämän laiminlyö, hän on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä tai sen viivästyemisestä aiheutuneen vahingon, sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun ja muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi.

Oikeudenkäyntimaksu

260 euroa, josta valittajat vastaavat yhteisvastuullisesti

Riitta Erola, kirjeitse

Oikeudenkäyntimaksu

260 euroa

Jäljennös maksutta

Rovaniemen kaupunginhallitus

Päätöksestä on viipymättä julkaistava ilmoitus kuntalain 142 §:ssä säädetyllä tavalla.

Oikeudenkäyntimaksun peruste

Tuomioistuinmaksulaki

Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018)

Ohje oikeudenkäyntimaksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiselle

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä päätöksen esittelijältä kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimus toimitetaan Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle.

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisperusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valitusluvan myöntämisen perusteet ovat:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
 - 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
 - 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.
- Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kuntalain 142 §:n mukaisesti yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämistä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämistä, jollei muuta näytetä. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa (saantitodistus, haastetiedoksianto) vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sähköisesti todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä palvelimelta tai asiointipalvelusta. Käytettäessä sijaistiedoksiantoa asiakirja katsotaan kuitenkin saadun tiedoksi kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Kirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituksen sisältö

Valituksessa, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:ssä tarkoitettu peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valittaja katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos:

- päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa;
- asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa;
- valtuutettu asiamies on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**.

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta. Valitus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä korkeimman hallinto-oikeuden virka-ajan päättymiseen (kello 16.15) mennessä. Valituksen toimittamisesta telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot ja aukioloaika

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Paasivuorenkatu 3
00530 HELSINKI

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Faksi: 029 56 40382
Puhelinnumero: 029 56 40200

Asiakaspalvelun aukioloajat maanantaista perjantaihin 8.00 - 16.15.

Muutoksenhakuasian käsittelystä perittävät maksut

Hallinto-oikeuden päätöstä koskevan muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 510 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu. Maksuvelvollinen on asian vireillepanija tai hänen sijaansa tullut. Jos yhtä useampi asianosainen saattaa asian käsiteltäväksi samalla kirjelmällä, heiltä peritään vain yksi maksu. Jos tuomioistuin erottaa eri asianosaisia koskevat asiat erikseen käsiteltäviksi, peritään kustakin näin erotetusta asiasta asianosaiselta maksu erikseen. Jos saman maksun suorittamisesta on vastuussa kaksi tai useampia maksuvelvollisia, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti. Yhden asianosaisen maksuvapautus ei vähennä muiden asianosaisten maksuvelvollisuutta.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista. Lain mukaista maksua ei peritä:

- yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa;
- lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita;
- yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa;
- maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) mukaisissa asioissa eikä maaseutuelinkeinotukea koskevissa asioissa, joissa on kyse luottojen maksuhelpotuksesta, vapaaehtoisesta velkajärjestelystä tai valtion takautumisvaatimuksesta luopumisesta;
- oikeusapulaissa (257/2002) tarkoitetun oikeusavun myöntämistä koskevissa asioissa eikä oikeudenkäyntiavustajalle maksettavaa palkkiota ja kulukorvausta koskevissa asioissa, ellei kyse ole muutoksenhausta palkkiota tai kulukorvausta koskevassa asiassa;
- tartuntatautilain (1227/2016), päihdehuoltolain (41/1986) eikä mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa;
- yleisiä vaaleja, kirkollisia vaaleja eikä saamelaiskäräjien vaaleja koskevissa asioissa;
- asioissa, joiden käsittely tuomioistuimessa on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste. Lain mukaista maksua ei myöskään peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta.

Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)

Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018)

Kunnallisvalitus